

Öppna upp ECB

Martin Walker tar i sin artikel "Med uppdrag att tämja dollarn" (Svensk Tidskrift 2/99) upp många intressanta aspekter på den nya valutan i Europa och dess relation med övriga ekonomiska maktblock.

Vilken väg utvecklingen för den europeiska ekonomin och det europeiska samarbetet kommer att ta är naturligtvis inget som är ödesbestämt utan något som människor kan påverka. EU består av fullvärdiga demokratier. Människor i Euro-land styr sina länder genom val av de politiker och den politik de gillar. Hur det kommer att gå för euron och samarbetet kommer i hög grad att bero på den folkliga förankringen för ECB och den förda penningpolitiken.

Det är därför i högsta grad angeläget att diskutera ECB:s roll, öppen-

het och redovisning gentemot de politiska organen. För att få en legitimitet och folklig förankring för penningpolitiken måste målformuleringarna för ECB bli entydiga och beslutsunderlaget offentligt. Därmed kan också en penningpolitisk debatt bli möjlig och meningsfull. ECB:s penningpolitiska mål måste därför klarare definieras, bl a genom att ett toleransintervall anges, ECB-rådets protokoll måste offentliggöras och inflationsrapporter med prognoser av den typ den svenska Riksbanken utger bör tas fram.

En aktiv granskning av ECB kräver en livlig debatt. Det var i sig inget märkligt när Tysklands förre finansminister, Oskar Lafontaine, hade åsikter om penningpolitiken. Det anmärkningsvärda var att han föreföll tro att ändringar i penningpoli-

tiken skulle lösa problem som snarare hade att göra med att den europeiska arbetsmarknaden inte fungerade bra. På samma sätt är det inget märkligt när en svensk Lönnroth eller Schyman påstår att mer inflation ger mer jobb, utan det märkliga är att de inte livligare bemöts i debatten. Ska euron och valutasamarbetet bli långsiktigt stabilt måste den folkliga förankringen för en tillväxtpolitik med låg inflation bli bred. Därför måste ECB bli öppnare och tydligare. Sverige har genom socialdemokraternas vankelmod missat chansen att vara med och påverka för dessa reformer i eurons formativa skede. Detta är bara att beklaga.

Karin Pilsäter
Riksdagsledamot (fp).

Euro med socialistiska förtecken?

I senaste numret av Svensk Tidskrift skrev Martin Walker en tänkvärd artikel om euron.

Ett av de viktigare resonemangen i Walkers artikel rör den politiska styrningen av euron. Det är sant som Walker hävdar att euron saknar enmotsvarighet till den amerikanske finansministern som kan agera vid exempelvis internationella kriser. Bortsett från några av konvergenskraven, som har till syfte att styra EMU-länderna internt, finns det idag inte några verktyg för finanspolitisk styrning kopplade till euron.

Walker verkar tycka att detta är ett problem som bör lösas med att ge euron, som det kallas, ökade finanspolitiska muskler. Jag håller inte alls med.

Dessvärre finns det en uppenbar risk att detta ändå blir fallet. En stor del av Europas politiker är rädda för

konkurrens. De saknar den övertygelse och det mod som krävs för att genomföra rejäla förändringar i dagens system. Ökad budgetsamordning och/eller harmoniserade saktter blir den enkla utvägen. För att använda Walkers ordval är redan nu både "interna" och "externa" krafter i rörelse för att uppnå detta.

Men de avgörande problemen är av annat slag. Helt centralt är att Europas arbetsmarknader är på tok för stela och reglerade. Den dynamik som finns i USA har vi ingen motsvarighet i Europa. Vi saknar dessutom goda erfarenheter av nominella lönesänkningar, vilket vid en kraftig nedgång i sysselsättningen är ett lands alternativ såvida man inte ändrar växelkursen.

Kvar i verktyglådan finns således bara den traditionella finanspolitiken med sina stimulansåtgärder,

bidrag och subsidier. Kraven på att "andra" ska betala skulle snart komma att ställas. Och "andra" det är som vanligt medborgarna i deras roll som skattebetalare.

För att opinionsbildningen för euron i Sverige ska få ett verkligt djup räcker det inte att tala om att det blir enklare för turister att växla pengar. Framöver gäller det att vinna gehör för de rejäla förändringar av systemen som måste till, bl a i fråga om vår egen arbetsmarknad. Annars finns en uppenbar risk att många euroanhängare, som har liberala motiv för sin åsikt snarare än socialistiska, blir sittandes med en fluffig europeisk finanspolitik och höga harmoniserade skatter i knät.

Det vore inte särskilt roligt.

Gunnar Strömmer
Ordförande i MUF